

Aan de Vaste Kamercommissie Buitenlandse Handel en
Ontwikkelingssamenwerking

AFDELING
CNV Internationaal**PLAATS**
Utrecht**ONS KENMERK**
1644/MK/AvW**DOORKIESNUMMER**
030 - 751 12 60**DATUM**
21 juni 2018**UW KENMERK****E-MAIL**
internationaal@cnv.nl**BETREFT**
Input CNV Internationaal tbv nota overleg 28 juni 'Investeren in Perspectief'

Geachte leden van de Vaste Kamer commissie voor Buitenlandse Handel en
Ontwikkelingssamenwerking,

Op 28 juni aanstaande vindt het overleg plaats over de nieuwe nota van minister Kaag "Investeren in perspectief. Goed voor de wereld, goed voor Nederland". CNV Internationaal heeft de nota met interesse gelezen en wij zien meerdere zaken terug die ons positief stemmen. Zo zijn wij blij met de versterkte aandacht voor het tegengaan van kinderarbeid en het bevorderen van leefbaar loon binnen ketenverduurzaming. Daarnaast zien wij de UNGP en OESO richtlijnen terugkomen in de nota met daarbij het expliciete commitment van het kabinet om constructief mee te denken om tot een VN-verdrag te komen m.b.t. de UNGP. Tenslotte zijn wij blij met de inzet op onderwijs en werkgelegenheid voor jongeren.

Er zijn echter wat ons betreft ook een aantal kanttekeningen te plaatsen bij de nota van minister Kaag met als rode draad de politieke ruimte voor het maatschappelijk middenveld en de verantwoordelijkheden van overheid en bedrijven in lijn met de UNGP en OESO richtlijnen.

Sociale dialoog & vakbondsvrijheid

Minister Kaag schrijft dat het versterken van de private sector essentieel is voor de ontwikkeling van landen en dat een beter ondernemersklimaat nodig is. Wij zijn van mening de ontwikkeling van een beter ondernemersklimaat alleen mogelijk is in een stabiele en inclusieve samenleving waarin ruimte is voor het geluid van vakbonden. Vakbonden over de gehele wereld worden momenteel op non-actief gesteld¹. Het wordt ze onmogelijk gemaakt om zich te registreren en werknemers durven geen lid te worden van een vakbond omdat ze vrezen voor ontslag. Vakbondsleiders worden onheus bejegend, bedreigd of vermoord. De dreiging is soms zo groot dat wij overwegen om bestuursleden van onze partner organisatie in Cambodja in de periode rondom de verkiezingen in juli tijdelijk in een naburig land onder te brengen. Deze krimpende politieke ruimte leidt tot minder of zelfs helemaal geen vakbondsvrijheid waardoor sociale dialoog onmogelijk wordt (zonder vakbonden geen sociale dialoog). Dat is een ernstige ontwikkeling. Want alleen door middel van constructieve sociale dialoog kunnen sociale partners bijdragen aan het creëren van een stabiele inclusieve samenleving, een goed investeringsklimaat en betere werk- en leefomstandigheden. Daarnaast, in lijn met

¹ <https://www.ituc-csi.org/ituc-global-rights-index-2018>

de 'ILO declaration on fundamental principles and rights at work', dienen alle leden van de ILO/VN de fundamentele principes/conventies (waaronder vakbondsvrijheid) te respecteren, aan te moedigen en te realiseren – ook als ze de conventies niet hebben geratificeerd. Ook de UNGP benadrukken de verantwoordelijkheid van overheden in het respecteren van mensenrechten en Decent Work staat centraal in SDG8.

Wij pleiten ervoor om concrete doelstellingen te formuleren binnen het BuHaOS beleid m.b.t. het versterken van sociale dialoog en sociale partners en het garanderen van vakbondsvrijheid.

Perspectief voor jongeren

Hetzelfde pleidooi geldt voor de aanpak van de zorgwekkend grote werkloosheid onder jongeren in ontwikkelingslanden. Alleen een constructieve tripartiete sociale dialoog tussen overheden, werkgevers en werknemers kan zorg dragen voor structurele sociaaleconomische veranderingen voor jongeren. Dit wordt niet structureel bereikt door projectmatig te werk te gaan en banen te creëren met donorgeld, maar door te werken aan de verbetering van de enabling environment, een stabiel investeringsklimaat, met gebalanceerde arbeidsverhoudingen, waardoor uiteindelijk meer fatsoenlijke banen, zullen ontstaan. Jongeren een stem geven, hun eigen belangen laten behartigen, op nationaal niveau zodat beleid inclusiever wordt en jongeren voor hun eigen rechten op kunnen komen is hierin cruciaal. Vakbonden spelen een belangrijke rol in het vertegenwoordigen van jongeren.

Wij adviseren met klem om Minister Kaag erop te wijzen dat het niet alleen gaat om het creëren van werkgelegenheid maar juist en meer om de empowerment van jongeren. Dat zou hoog op de agenda gezet moeten worden.

Diplomatie

Voor CNV Internationaal is economische diplomatie onlosmakelijk verbonden met mensenrechtendiplomatie. In de nota spreekt Minister Kaag echter voornamelijk over excellente dienstverlening voor het MKB en startups. De nadruk van de nota ligt op economische diplomatie. Maar in samenlevingen waar het maatschappelijk middenveld onder druk staat zal het voor MKB'ers lastig investeren zijn. Ambassades hebben verschillende rollen te spelen die zij allemaal op een 'excellente' manier zouden moeten vervullen. De ambassades moeten daarbij niet alleen oog hebben voor economische diplomatie t.b.v. het Nederlandse MKB en advisering van bedrijven om te komen tot een veelomvattend advies in het kader van "eerlijk verduurzaamt het langst". Ambassades zouden juist wat meer aandacht moeten geven aan de minder cijfermatige, harde en dus ook moeilijker grijpbare mensenrechtendiplomatie; om op te komen voor mensenrechtenverdedigers, te pleiten voor politieke ruimte en om overheden aan te sporen om de fundamentele ILO conventies te ratificeren en na te leven in de praktijk. Gericht op de bevordering van inclusiviteit en duurzaamheid.

Mensenrechtendiplomatie zou minstens zo hoog in het vaandel moeten staan voor Nederland als economische diplomatie. De nota doet echter anders vermoeden. Het is de vraag hoe de minister waarborgt dat mensenrechten op de agenda van de ambassades blijven staan.

Handel

Minister Kaag schrijft in de nota dat zij vindt dat de EU niet terug moet deinzen om handelspartners aan te spreken wanneer zij hun duurzaamheidsafspraken (gemaakt binnen handelsakkoorden) niet nakomen. In dit kader wordt ook geschillenbeslechting genoemd wat mooi in lijn is met de [motie Van den Hul/Diks](#). Maatschappelijke organisaties hebben ook een rol te spelen in de monitoring van handelsakkoorden en wel via de zogenaamde Domestic Advisory Groups. Op papier hebben deze DAGs een mooie rol, maar in de praktijk functioneren de groepen van de Europese handelspartners zo goed als niet. In Europa worden de DAGs gefaciliteerd door het Europees Economische en Sociaal Comité (de EESC) met financiering van de Europese Commissie, de niet-Europese DAGs hebben deze luxe niet. De handelspartner biedt veelal geen faciliteiten om de DAG op te zetten en te

laten functioneren (i.e. financiering, secretariaat). Hiermee kan het monitoringssysteem dus niet goed functioneren waardoor er slecht zicht is op het nakomen van o.a. duurzaamheidsafspraken.

Wij adviseren u Minister Kaag te vragen of zij zich in de uitvoering van voornoemde motie niet alleen hard wil maken voor naleving van duurzaamheidsbepalingen in handelsakkoorden maar ook voor het aanspreken van handelspartners op hun verantwoordelijkheid in het garanderen van een functionerende DAG.

Gender

SDG5 en daarmee gender is (terecht) zeer sterk aanwezig in de nota van Minister Kaag. Het bevreemdt ons dan ook dat andere ministeries dit onderwerp minder hoog in het vaandel hebben. Van beleidscoherentie lijkt niet altijd sprake. Zo spreekt het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid zich in een brief aan de Kamer wel uit voor een ILO *instrument* met betrekking tot het beëindigen van geweld op de werkvloer (waar met name vrouwen slachtoffer van zijn). Maar is het uitspreken voor een *conventie* (juridisch bindend) een brug te ver. Terwijl juist een conventie zo mooi in lijn is met SDG 5.2.

De SDGs zijn een integrale agenda die bij alle Nederlandse bewindspersonen bovenaan het lijstje moeten staan. Wij bevelen aan Minister Kaag te vragen beleidscoherentie te garanderen.

Wij hopen dat u de inhoud van deze brief wilt mee nemen bij uw voorbereiding op het overleg

Met vriendelijke groeten,



Arend van Wijngaarden
Voorzitter CNV Internationaal